

MEERJARENVISIE FGW (versie 3 november 2020)

Geesteswetenschappen gaan over dat wat ons mens maakt, over denken en doen, in heden en verleden, en met open oog voor de toekomst. Hoe we samenleven, gaat in de breedste zin over taal, cultuur, geschiedenis en filosofie. De Faculteit der Geesteswetenschappen werkt dat uit in een breed spectrum van disciplines, waaronder taalwetenschap, letterkunde, media en communicatiewetenschap; kunst & cultuurstudies, geschiedenis en archeologie; historische, praktische en theoretische filosofie. Wat mensen dachten, deden en maakten, wat ze denken en doen, geloven en weten, kan nooit in één geesteswetenschappelijke discipline gevangen worden. Interdisciplinariteit staat voorop. Ze is essentieel voor het begrijpen van keuzes en oplossingen voor actuele maatschappelijke vraagstukken.

Geesteswetenschappen aan de VU bevorderen onafhankelijk denken en kritische ruimdenkendheid op basis van een gedeelde onderzoekende houding en gericht op betrouwbaarheid in kennisontwikkeling, het vergroten van maatschappelijke gelijkheid in het heden en als bijdrage aan een toekomstbestendige samenleving.

Dat is de plus van humanities.

Toekomstbestendigheid, duurzaamheid, is een inhoudelijk streven dat de samenleving, en daarmee ons vakgebied wezenlijk aangaat; het is ook een organisatorische vraag met betrekking tot de eigen organisatie en positie van Geesteswetenschappen binnen de VU. Vanuit de samenwerking tussen studenten en wetenschappers binnen de Faculteit wordt dit hier uitgewerkt in de volgende vijf ambities, die met ook andere stakeholders in 2021 verder uitgewerkt zullen worden.¹ Dit is wat FGW in de komende jaren wil bereiken:

- (1) een sterkere positionering van het geesteswetenschappelijk spectrum binnen de VU als een hoeksteen van de andere wetenschappen;
- (2) het aanscherpen van bestaande thema's en zwaartepunten in onderwijs en onderzoek, met speciale aandacht voor interdisciplinariteit binnen en vanuit de Geesteswetenschappen en een daarmee samenhangende versterking van methodologie-ontwikkeling;
- (3) het verdiepen en verder uitwerken van de rol van de Geesteswetenschappen in het bevragen van en bijdragen aan de oplossingen voor actuele mondiale (duurzaamheids)vraagstukken;
- (4) de ontwikkeling en uitvoering van een sterke geesteswetenschappelijke onderwijsvisie met oog voor innovatie en flexibilisering;
- (5) een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie, met een solide personeelsbeleid en gezonde financiële planning.

Deze vijf ambities zijn gebaseerd op de acties, beleids- en strategische aandachtspunten voor de toekomst, zoals kort geformuleerd in het jaarplan 2021 (zie aldaar).

¹ Deze notitie is een vervolg op het Jaarplan 2021 en een eerste weerslag van voortgezette discussies in het FB en de afdelingen. Zie ook reactie ODC (29-10-20), reactie AHA (inclusief uitwerking ARIAS, 19-10-20), Response of Philosophy (28-10-20), reacties media en journalistiek, engelse taalkunde en amenderingen op TLC onderwijsnotitie (2-11-20). Vanaf januari 2021 wordt de discussie voortgezet met alle medewerkers, en met thematische 'interest groups'. Zo zullen achter een groot aantal van onderstaande uitwerkingen concrete dossiers komen te liggen en scherpere keuzes gemaakt kunnen worden.

1. Een sterkere positionering van het geesteswetenschappelijk spectrum binnen de VU als een hoeksteen van de andere wetenschappen

FGW is een onmisbare faculteit voor het karakter van de VU als brede universiteit. Exacte Wetenschappen, Sociale Wetenschappen, Bewegings- en Gezondheidswetenschappen, Economie en Bedrijfskunde, Rechten, Medicijnen, ACTA: ze kunnen niet zonder een Geesteswetenschappelijke component, waarbij Godsdienstwetenschappen en Theologie is inbegrepen.² Die samenhang met Geesteswetenschappen betreft uiteraard hun wetenschapsgeschiedenis en visies op historische context, maar betreft ook de talloze aspecten van taal en cognitie, visualisering, representatie en communicatie, van interactie en creativiteit, van reflectie, ethiek, perspectieven en bias, van bewustzijn van gebouwde omgeving en institutionele inbedding en evenzoveel meer. Gelukkig wordt dat ook op veel plaatsen als zodanig onderkend.

Disciplinaire en interdisciplinaire kennis floreren waar Geesteswetenschappen op zichzelf en in interactie met andere domeinen de ruimte krijgen. FGW zet zich de komende jaren in voor instandhouding en vernieuwing van het eigenstandige geesteswetenschappelijk spectrum, als belangrijk interdisciplinair domein in zichzelf, en als een onmisbare cross-disciplinaire component van iedere wetenschap. Veranderingen in de samenstelling en omvang van de studentenpopulatie, in personeelsbestand, in inzichten, maatschappelijke vragen en politieke context, leiden altijd tot verschuiving van zwaartepunten. Ze vereisen zorgvuldige aandacht, opdat er geen gaten vallen in het geesteswetenschappelijk spectrum, en waar onevenwichtigheid ontstaat bijsturing mogelijk is door ook nieuwe kansen te grijpen. Dit is maar zeer ten dele (en misschien helemaal niet) een organisatorische vraag met betrekking tot facultaire indelingen (zie ook ambitie 5); vele malen belangrijker is de inhoudelijke praktijk die aan ons werk ten grondslag ligt. Een sterke positionering van geesteswetenschappen binnen de VU als een hoeksteen van de andere wetenschappen vereist een sterke geesteswetenschappelijke kern in de eerste plaats.

2. Het aanscherpen van bestaande thema's en zwaartepunten in onderwijs en onderzoek, met speciale aandacht voor interdisciplinariteit binnen en vanuit de Geesteswetenschappen en een daarmee samenhangende versterking van methodologie-ontwikkeling

Uitgaande van het openingsstatement en onder verwijzing naar de concrete lijst van activiteiten genoemd in het jaarplan 2021, benoemen we hier kort de thema's die in 2021 verder onderzoek en uitwerking vragen. Deze themakeuze is ingegeven door (a) huidige zwaartepunten en expertises; (b) relaties met de profielthema's (Connected World, Governance for Society, Health and Society en de Sustainable Development Goals); (c) kansen voor verdere cross-disciplinariteit van belang voor de gehele VU. Hierbij is het vanzelfsprekend dat bij keuze en aanscherping, waar mogelijk, heldere koppeling tussen onderzoek van individuele stafleden of groepen en de profilering van onderwijsprogramma's wordt nagestreefd. Hier volgen de belangrijkste thema's waar we op dit moment over denken en aan werken:

² Dat Religiewetenschappen en Theologie in een aparte faculteit zijn ondergebracht maakt voor dit inhoudelijke betoog niet uit. Wij suggereren hier geen fusie, maar zij maken van Geesteswetenschappen integraal onderdeel uit.

Taal en taalcultuur – Bevordering van meertaligheid in wetenschap en academische gemeenschapsvorming

VU vormt een unieke internationale gemeenschap; binnen de VU-gemeenschap bestaat een grote intrinsieke rijkdom aan taaldiversiteit, maar we drukken die eerder weg dan dat we hem laten bloeien. Nederlands en Engels zijn de contacttalen, alleen in eigen kring spreken we ook andere (moeder-)talen terwijl die evenzovele vehikels zijn voor samenleven en wetenschapsontwikkeling. Vergroten van de gevoeligheid voor taaldiversiteit is dan ook niet alleen een belangrijk aspect van inclusiviteit, van Connected World en bescherming van diversiteit, maar draagt ook bij aan verrijking van het academisch debat. Vanuit geesteswetenschappelijk perspectief weten wij dat het belangrijk is om in onderwijs en onderzoek waar mogelijk studenten en staf te stimuleren meertaligheid te koesteren. Elke taal opent een deur naar cultuur, onderliggende gedragselementen, en grotere diversiteit.

Bevordering van taaldiversiteit kan in veel opzichten vorm krijgen als aspect van het ‘sociale-campus-speerpunt’ uit het instellingsplan. Echter, binnen Geesteswetenschappen en cross-disciplinair zoals met SBE, FSW en medici onderzoeken we ook mogelijkheden om taaldiversiteit in te bedden in onderzoek, onderwijsvisie en aanbod (zie ook ambitie 4). Deels betreft dat (wellicht extra-curriculair) vaardighedenonderwijs. Maar zo’n beleid kan niet zonder ook gedegen wetenschappelijke aandacht voor taal- en letterkunde, media en communicatiewetenschappen, visuele geletterdheid en filosofische reflectie, als aspecten van academische vorming. FGW wil het netwerk van en de waardering voor geïnstitutionaliseerde en informele talige kennis binnen de VU herstellen en versterken. Dat raakt aan het hele werkterrein, van 1^e en 3^e Geldstroom onderwijs, tot onderzoek en valorisatie, en de interne en externe communicatie van de VU. Binnen FGW en over facultaire grenzen heen is beleid in dezen urgent. De activiteiten van NT2 en ALP, en de gesprekken met Taalcentrum dragen bij aan de verdere vormgeving van deze ambitie.

Geschiedenis, cultuur en erfgoed -- Bevordering van kennis over en kritische reflectie op Europa in een context van Global History

In het samenspel van staten, het politieke debat, de discussies over identiteit, in- en uitsluiting, erfgoed en ruimte grijpt Europa veel terug op de klassieke en vroegmoderne tijd. Hoe dat gebeurt, vraagt om kritische reflectie. FGW stimuleert de komende tijd versterking van historische dwarsverbanden tussen geesteswetenschappelijke disciplines en over facultaire grenzen heen, met een gelijktijdige kritische reflectie op het Europese karakter van onze aandacht voor oudheid, middeleeuwen en vroegmoderne tijd vanuit historisch, filosofisch en godsdienstwetenschappelijk perspectief.

We kennen nog steeds de oudere disciplinaire indelingen in (en binnen) Geschiedenis en Kunst & Cultuurwetenschappen, Filosofie, Letterkunde, Klassieke Talen, Archeologie, Godsdienstwetenschappen, Sociale en Fysische Geografie, Wetenschapsgeschiedenis. Elk droegen en dragen ze bij aan doelgerichte maar specifieke kennisontwikkeling over de wording van Europa en in mindere mate de wereld daarbuiten. Vermoedelijk niet voor niets kon FGW op vrijwel geen van deze gebieden brede onderwijs- en onderzoeksgroepen in stand houden, ze dreigen te ‘krimpen’ tot de specialisaties van enkele medewerkers, en onderdelen van onderwijsprogramma’s binnen MKDA, Geschiedenis, ACASA, Filosofie en Literatuur & Samenleving. Net als bij Talen willen we in het VU-brede belang ook deze kleur in het geesteswetenschappelijk spectrum voller te maken. Dat doen we door versterking van interdisciplinariteit over afdelings- en opleidingsgrenzen, verrijkt met kritische reflectie op de samenhang van Europese ontwikkelingen en Global History. Uiteenlopende perspectieven

waarbij naast de Transatlantische wereld ook andere regio's centraal staan, zoals China, de Mediterrane wereld en het Midden Oosten, Zuid-Oost Azië, Latijns Amerika, hebben een intrinsiek belang en dragen bij aan een beter begrip van industrialisatie en imperialisme, oorlog en vrede, processen van Europese eenwording, en de plaats van Europa in de huidige wereld.

Filosofie -- Interdisciplinair spreken en denken over moraal en ethiek, wetenschappelijke kennis en technologie, de waarden van ons hoger onderwijs, diversiteit en identiteit

Het relatief nieuwe onderwijsprogramma Philosophy, Politics, Economy waarin FGW, SBE en FSW samenwerken, en de rol van filosofie in de ontwikkeling van het A Broader Mind programma laten in een notendop zien hoe filosofie zich vanuit een historische positie als centrale interfaculteit, blijft verbinden aan andere wetenschapsgebieden. Dit wordt nadrukkelijk gekoppeld aan wetenschappelijke reflectie op vraagstukken van morele psychologie, ethiek en economie, logica en *artificial intelligence*, alsmede ons denken en handelen in gezondheidszorg en neurowetenschappen.

In bredere zin speelt hier ook een herijkingsproces met betrekking tot diversiteit en identiteit van de academische gemeenschap en het universitair bedrijf, met uitstraling naar de VU-profielthema's en VU's internationale positionering. Zo zoekt FGW, vanuit een bredere aandacht voor internationale met de politiek vervlochten wetenschapsontwikkelingen, antwoorden op maatschappelijke vragen over meer diversiteit en 'dekolonisatie' van het curriculum, zoals ook hierboven geadresseerd in de eerste twee aandachtspunten met betrekking tot Taal en Geschiedenis. Dat zelfde geldt voor vragen over waarheidsvinding, eigenheid en identiteit. In dezen is sprake van een spannend samenspel van Amsterdamse, nationale en internationale ontwikkelingen. FGW pakt dit bijvoorbeeld op door (in samenwerking met SBE) een global history perspectief te versterken vanaf de vroegste oudheid tot nu, visies te ontwikkelen op burgerschap (*glocal citizenship*) bij Media en Journalistiek, nieuwe impulsen te geven aan actuele thema's in de filosofie (Diversifying Philosophy), nieuwe perspectieven te zoeken in Literatuur en samenleving / Literature and society (Multatulleerstoel; postcolonial literature), het regionale bereik van Oudheidstudies te verbreden, visuele geletterdheid te bevorderen en critical heritage studies te versterken met inbegrip van een mondiaal perspectief op Unesco beleid. Nog verder uitzoomend, vanuit de profielthema's gedacht, betreft dat tevens kritische reflectie op een antropocentrisch wereldbeeld.

Taalwetenschappen -- tussen Exacte en Sociale Wetenschappen in

De digitale samenleving en de beschikbaarheid van digitale data versnelt de mogelijkheden en het onderzoek voor een aantal geesteswetenschappelijke disciplines. Voor sommige aspecten zijn de Geesteswetenschappen bovendien leidend. Het ontwikkelen van steeds rijkere taalmodellen en zelfs multimodale modellen die onze communicatie en interpretatie van de wereld weergeven, zal een grote vlucht nemen in de komende jaren. Deze modellen kunnen worden ingezet in andere disciplines zoals in de samenwerking van media en journalistiek met sociale wetenschappen, waaronder onderzoek naar filter bubbles, fake news, betekenisgeving aan sociale vraagstukken, media impact. Ze zijn vooral ook aan de orde op het gebied van Kunstmatige Intelligentie als het gaat om de onderzoekslijnen van het Hybrid Intelligence project: collaborative, adaptive, responsible en explainable (CARE). In al die gebieden speelt multimodale communicatie, en vaak ook taal, een rol, waarbij klassieke hermeneutische geesteswetenschappelijke vragen aan de orde komen: identiteit, referentie, perspectief en verbeeldingskracht. Verder dragen de Geesteswetenschappen bij aan grote

methodologische vraagstukken omtrent data oriented empirisch onderzoek zoals data bias, data sampling, hypothese gestuurd of data gestuurd, black box en clear box modellen, en top-down versus bottom-up modellen en ten slotte perspectief en de expliciete modellering van subjectiviteit.

Digital Humanities -- Techniek dienstbaar aan de Geesteswetenschappen

Nergens (hoewel: misschien met uitzondering van de medische wetenschappen?) wordt zo duidelijk wat de moderne technologie doet met hoe we samenleven als op het zich snel ontwikkelende gebied van 'Digital Humanities', met als sterkste componenten Computational Linguistics, Artificial Intelligence, Human/computing interaction, Mapping and imaging techniques, etc. Daarnaast zien we de onstuitbare opmars van de mediatisering in onderlinge communicatie, nieuwe vraagstukken met betrekking tot big data, bronnenkritiek en betrouwbaarheidsvragen, of nieuwe vormen van wetenschapsbeoefening waarbij de wetenschapper niet langer *in the lead* hoeft te zijn.

FGW benadert Digital Humanities enerzijds als een snel zich ontwikkelend wetenschapsgebied waarop exacte wetenschappers en geesteswetenschappers samenwerken. Anderzijds is dit een gebied waarin de techniek dienstbaar is aan de Geesteswetenschappen, en zo bijdraagt aan een drang om de wetenschappelijke methodes van veel geesteswetenschappelijke disciplines tegen het licht te houden, en beter te doordenken hoe kwalitatief en kwantitatief onderzoek, evenals empirisch, data-driven en hypothese gedreven onderzoek, zich tot elkaar verhouden. Praktijkrelevant onderzoek vraagt om methodologische reflectie. Dit geldt ook voor het art practice based onderzoek dat tegelijkertijd, in de context van de ARIAS-samenwerking tussen de Amsterdamse universiteiten en kunstopleidingen opgang doet.

Cross- en interdisciplinariteit die vraag-gestuurd is en kan vertrekken vanuit de leefwereld van studenten

De sterkere positionering van de Geesteswetenschappen binnen de VU als een hoeksteen van de andere wetenschappen vereist dialoog en creatieve nieuwsgierigheid, waarbij geesteswetenschappers zowel 'brengen' als 'halen'. Meer nog dan nu al gebeurt bij bijvoorbeeld Wijsgerige Vorming, Academic English, of A broader Mind, of in de vele onderzoeksprogramma's waarin over facultaire grenzen wordt samengewerkt, streeft FGW naar versterking van een gedeelde erkenning als een van de hoekstenen van ook de andere wetenschapsdomeinen. Geesteswetenschappen stimuleren in de kern 'out of the box' denken, omdat de wetmatigheden van het primaire onderzoeksobject vaak niet exact te determineren zijn, maar gevormd door behoeften, gedragingen, kennis en ervaringen of uitingen van individu en groep. Voor onderzoek heeft dat een fundamentele en toegepaste kant.

Geesteswetenschappelijke verdieping van maatschappelijke vraagstukken kan niet zonder cross-disciplinariteit om geen voorspelbare antwoorden op minder essentiële vragen te geven binnen te rigoureuze gedefinieerde denkrampen. We zoeken mee naar oplossingen die leven bij medici, bij de media, in de politiek en samenleving, en zoals die ook spelen in de leefwereld van de studenten. Naast een 'taalcultuur,' en 'mediawijsheid', dragen geesteswetenschappers ook bij aan 'beeld-wijsheid,' de gerichte omgang met visuele en materiële cultuur. Dat gaat over het kritisch en in context begrijpen van complexe cultuuruitingen met een sterke tekstuele, visuele en ruimtelijke zeggingskracht. Binnen de iOZI's Netwerkinstituut, CLUE+) en het ASI, en verbonden aan de profielthema's wil FGW werken aan een meer integrale geesteswetenschappelijke bijdrage in dezen.

Deels heeft dit betrekking op gebruikers-georiënteerd onderzoek, deels op valorisatie. Bij Geesteswetenschappen spelen verschillende ‘snelheden’ van impact. Vaak is deze direct, denk bijvoorbeeld aan NT2, inzichten met betrekking tot doofheid, een debat over morele economie, een tentoonstellingscatalogus, bijdragen aan opiniëring of advisering. Maar evenzo vaak betreft het lange termijn valorisatie, zoals de bijdrage aan veranderingen van culturele, literaire en historische canons, mede in de context van ‘decolonize the curriculum. Aan beide commiteert FGW zich, en voor beide geldt dat verdere beleidsmatige en inhoudelijke uitwerking van belang zijn voor de hele VU.

3. Het verdiepen en verder uitwerken van de rol van de geesteswetenschappen in het bevragen van en bijdragen aan de oplossingen voor actuele mondiale (duurzaamheids-) vraagstukken

Ons gedrag en onze cultuur laten sporen achter in de geschiedenis, de media die wij maken en gebruiken en in de taal die we delen. Geesteswetenschappen bestuderen die sporen in alle facetten gegeven de cognitieve en biologische wezens die we zijn. Dit maken de Geesteswetenschappen bij uitstek tot brede discipline die diep verankerd is in de samenleving. Culturele rijkheid, geschiedenis, taaldata, e.d. groeien over de tijd en daarmee neemt de complexiteit toe van de relaties tussen artefacten en ontwikkelingen. De mondiale verbanden en dynamiek worden daarbij sterker en sterker en leggen bloot wat eerder verborgen bleef, voor heden, verleden en in het perspectief van de toekomst.

FGW ziet het als haar taak om die verbanden en dynamiek zichtbaar te maken en de samenleving als geheel te ondersteunen in de duiding van de werelden van toen, nu en morgen. Vanuit de disciplines kunnen inzichten en oplossingen aangedragen worden voor actuele vraagstukken die raken aan onze waarden en wereldbeeld, zoals culturele diversiteit en identiteit, gezondheidsvraagstukken en hun ethische implicaties (Health and medical Humanities), milieu en duurzaamheid (Environmental Humanities), de digitale samenleving, filter bubbles, dis- en desinformatie, kunstmatige intelligentie en communicatie, epistemische waarden in debatten, ethische dilemma’s, veranderende leefomgevingen, dekolonisering, de verontmenselijking van de samenleving gebaseerd op systemen (zowel markt en kapitalisme als bestuurlijk/institutioneel denken vanuit het principe van de rechtsstaat), regelgeving en kunstmatige intelligentie, en tegelijk het bevragen van ons antropocentrisch wereldbeeld.

Thema’s binnen het Connected World profiel maar ook binnen andere profielen zoals Health & Society of Government for Society sluiten hier goed bij aan. Daarbinnen vormen de Sustainable Development Goals natuurlijke eilanden waar onderzoek en valorisatie samen kunnen komen.

We verwachten dat cross- en interdisciplinaire samenwerking zal leiden tot brede kennis over beschikbare data en de diverse methoden. Dit zal bijdragen aan de discussie hoe kwalitatieve en kwantitatieve methoden elkaar aanvullen, hoe het publieke debat kan worden verdiept en ondersteund met data (evidence-based), hoe perspectief een rol speelt in duiding en bewustzijn. Uiteindelijk verwachten wij dat dit ook de geesten rijp zal maken voor de volgende doelen:

- 1) **Impact:** zichtbaar maken van de impact van geesteswetenschappen in de samenleving en het ontwikkelen van concrete voorbeelden en instrumenten op grond waarvan die betekenis voor maatschappelijke vraagstukken ook in de toekomst kan

worden verkend en uitgerold. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij VU-brede initiatieven zoals de start-up village en het innovatie centrum maar ook richting culturele centra en academische/kunstzinnige platforms of media in de regio Amsterdam.

- 2) **Onderzoek:** ontwikkelen van (nieuwe) geesteswetenschappelijke invalshoeken in andere onderzoeksgebieden (gezondheid, economie, kunstmatige intelligentie) naast het op peil houden van de eigen disciplinaire kracht.
- 3) **Onderwijs:** probleem- en actiegestuurd onderwijs vanuit maatschappelijke vraagstukken, die zo mogelijk met partners in aansprekende onderzoeksprojecten worden verkend, kan bijdragen aan de versterking van de relatie onderzoek en onderwijs. Dit leidt tot grotere maatschappelijke betrokkenheid van studenten en wijst hun de weg in de toekomst om als geesteswetenschapper een rol te spelen in de samenleving.

4. De ontwikkeling en uitvoering van een sterke geesteswetenschappelijke onderwijsvisie met oog voor innovatie en flexibilisering

Doel 1: Onderwijsaanbod: Vanuit een mix van traditie en nieuwe specialismen levert FGW bewuste en analytisch scherpe geesteswetenschappers af die hun weg vinden in een breed werkveld. Vanuit die gedachte en ambitie is voor studenten een gevarieerd onderwijsaanbod essentieel, met keuzemogelijkheden passend bij individuele behoeften en talenten, en waarin kleinschalige settings belangrijk zijn. Binnen de bestaande krappe financiële kaders koester FGW die kleinschaligheid. Aanscherping en inhoudelijke vernieuwing van programma's sluiten daarop aan. Studentbetrokkenheid bij de vormgeving van het onderwijs wordt gestimuleerd. Differentiatie van didactische onderwijsconcepten vindt plaats met aandacht voor loopbaanoriëntatie, ook in aansluiting op Community Service Learning (CSL), A Broader Mind (ABM) en Praktijkrelevant onderzoek, die een vanzelfsprekende band met geesteswetenschappelijke universitaire ruimdenkenheid impliceren.

Gestreefd wordt naar de realisatie van een concreet onderwijsaanbod (BA, MA, Graduate School) inzake (1a) *Environmental Humanities*, dat de duurzame omgang van de mens met zijn leefomgeving onderzoekt vanuit de dynamiek tussen cultuur en natuur, en *Digital Humanities* dat wordt uitgebouwd en maatschappelijke problematiek onderzoekt met digitale technieken en datasets vanuit historisch, filosofisch, taalkundig, kunstzinnig en ruimtelijk perspectief; (1b) een in het programma uitgewerkte visie op en studie van meertaligheid, als essentieel bestanddeel van alle culturele en wijsgerige uitingen binnen de geesteswetenschappen en toonbeeld van een inclusieve en diverse universitaire gemeenschap ('Connected World'); (1c) over hele linie (ba, ma, graduate school) borging van een uitgebalanceerde wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek.

Doel 2: Uitvoering van onderwijs: (2a) De ontwikkeling van Blended Learning vindt plaats in samenhang met de verdere ontwikkeling en vernieuwing van didactische benaderingen van onderwijs die uitnodigen tot onderzoekend leren en het activeren van zelfwerkzaamheid van studenten. Het ontwikkelen van kritisch denken gaat daarbij samen met kritische data-analyse. (2b) De inclusieve benadering van Mixed Class Room wordt zowel offline als online doorgevoerd. (2c) Een gecoördineerd en uitgebreid mentoraat waar aandacht is voor de ontwikkeling en welzijn van de student tijdens de studie en met oog

voor mogelijke toekomstige carrières. (2d) Een herijking van het scriptiebeleid als cruciaal aspect van geesteswetenschappelijke vorming.

Doel 3: Profilering van Geesteswetenschappen: werving van studenten is meer dan alleen voorlichting over Geesteswetenschappen; FGW wil voor gebieden die onder druk staan weer meer inhoudelijk contact met scholen opbouwen. (3a) De waarde van de Geesteswetenschappen in de maatschappij wordt duidelijk gecommuniceerd binnen de opleidingen en studenten worden betrokken bij onderzoeken van maatschappelijke vraagstukken vanuit de opleidingen en de facultaire wetenschapsagenda (zie ook onder doel 1, CSL, ABM, Praktijkrelevant onderzoek). (3b) De faculteit gaat verder met het i.s.m. andere faculteiten ontwikkelen en aanbieden van vakken die enerzijds filosofische en ethische onderwerpen adresseren, anderzijds het gesprek aangaan buiten de faculteit ten behoeve van crossovers op het gebied geschiedenis, evolutie en methodologische ontwikkeling van de huidige wetenschapsgebieden, inclusief cross-disciplinaire trajecten. (3c) Vanuit het hoeksteen-idee (of misschien om bruggen te bouwen) bevordert FGW cross-disciplinaire minoren, Summer courses en Winter courses.

Doel 4: Professionele ontwikkeling: (4a) Docenten krijgen, op basis van een persoonlijk ontwikkelplan **voldoende** uren per jaar toegekend om te besteden aan professionele ontwikkeling zoals BKO en SKO, maar ook taalvaardigheids cursussen. (4b) Het innoveren met eigen onderwijs wordt gestimuleerd en actief ondersteund. (4c) Het leren werken met digitaal onderwijs als performing art.

Doel 5: Impact: FGW is kenniscentrum voor een veranderende samenleving en cultuur en ethische vraagstukken, en maakt dit waar in stimulerend debat en discussie, bijvoorbeeld via (5a) het A Broader Mind programma wordt op een passende manier verbonden met het onderwijsaanbod, extra-curriculair en waar mogelijk als onderdeel van een vak. (5b) Good practices op gebied van inclusiviteit, dekolonialisering van curricula en onderwijsmethodes en duurzaamheidsvraagstukken worden intern en extern gedeeld.

Doel 6: Borging kwaliteit: (6a) De kwaliteit van onderwijs wordt verbeterd door studenten direct te betrekken bij de innovatie van de uitvoering van onderwijs. (6b) Inzetten van data-analytics ten behoeve van signalering van knelpunten en kansen zodat er gericht kan worden bijgestuurd.

5. Een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie, met een solide personeelsbeleid en gezonde financiële planning

In deze meerjarenvisie hangen bedrijfsvoering en personeelsbeleid nauw samen met de hierboven genoemde ambities en beleidsvoornemens. We onderscheiden organisatievraagstukken, internationalisering, valorisatiebeleid, personeelsbeleid, financieel beleid. Op al deze gebieden geldt ook hetgeen in het jaarplan 2021 wordt gezegd met betrekking tot met name de speerpunten voor de medezeggenschap (par. 2.3), en personeelsbeleid (h. 6).

Organisatie: Consolideren van de organisatorische inbedding van de Geesteswetenschappen binnen de VU: FGW is betrokken bij de discussie over slagvaardige, wendbare en toekomstbestendige organisatie, en erkent (zelf nog maar 5 jaar geleden ontstaan uit een fusie van twee faculteiten), dat VU breed huidige facultaire indelingen niet perse vast staan. FGW wil dit echter in de eerste plaats inhoudelijk

benaderen, gericht op versterking van de cross-facultaire mogelijkheden voor samenwerking in O&O en doorstroom kansen voor OBP (en WP) personeel. We hebben dienaangaande ervaring in samenwerken met Onderwijsbureau (FGW/FRT), career services (FGW/SBE), PPE (FGW/SBE/FSW) en andere opleidingen samen met FSW, AUMC (VU), SBE, of (in voorbereiding) Bèta, of juist het overdragen van taken met betrekking tot lerarenopleidingen (FGW/FGB).

Daarnaast zal FGW werken aan verdere verbetering van de facultaire inbedding van centrale medewerkers die 'voor' FGW werken (C&M, Personeelsbeleid, Finance), en versterken van de inhoudelijke wisselwerking tussen de Geesteswetenschappen als kennisdomein en de als dienstverlening beschouwde taken bij centrale diensten. Het duidelijkste voorbeeld is natuurlijk de UB: FGW ondersteunt het meerjarenplan van de UB, op het gebied van de uitwisseling tussen UB, het facultaire met onderwijs en onderzoek, en het erfgoedbeleid. UB richt zich daarbij op samenwerking in het Network for Teaching and Learning en het nieuwe Network Research Data Support, en zoekt meer uitwisseling tussen de bibliotheekmedewerkers en docenten, onderzoekers en studenten. De actieve Facultaire Bibliotheekcommissie is hierbij een belangrijk middel. Maar dit betreft ook C&M, IT, FCO (sociale campus), BZ (impact hub, alumni-beleid), Diversity Office, etc.

In de bedrijfsvoering wordt in afstemming met de centrale diensten de organisatie versterkt met betrekking tot de ondersteuning van blended learning (digitale onderwijs werkplaats) en onderzoek (data steward, open science en meer). Uitvoering van het beleid mbt kwaliteitsgelden wordt gekoppeld aan de onderwijsambities. De processen worden versterkt die benodigd zijn om onderzoeksaanvragen in de 2e en 3e geldstroom te faciliteren.

Verantwoordelijkheden zullen zoveel mogelijk op het afdelingsniveau worden gelegd. De afdelingen zijn de laagste resultaatverantwoordelijke eenheid: ontwerpers en uitvoerders van het overigens behoorlijk ingekaderde primaire proces. Tegelijkertijd spelen afdelingshoofden een actieve rol in de vormgeving van strategisch beleid over de afdelingsgrenzen heen, zoals in veel onderdelen van dit meerjarenplan tot uiting komt. Indien daarbij een financiële, personeels-technische of inhoudelijke spagaat optreedt, dient dit in overleg tussen FB en FMT te worden opgelost. In die zin is geen van de afdelingen geheel autonoom.

Tenslotte zal FGW in de context van de samenwerking die bestaat tussen TU Twente en de VU onderzoeken of ook vanuit Geesteswetenschappen samenwerking (O en of O) met TU Twente (en in Enschede) mogelijk is.

Internationalisering- Verdiepen van de internationale samenwerkingsrelaties:

Internationalisering betreft de eigen studentenpopulatie en eigen staf; een verandering die onderwijskundig en qua personeelsbeleid/bedrijfsvoering gerichte aandacht vraagt. PPE heeft ons dienaangaande veel geleerd. Geesteswetenschappers werken vaak al in internationale netwerken, vooral in de context van onderzoeksprojecten. Erasmus, Erasmus+, en Marie Skodovska-Curie netwerken zijn belangrijk in het internationale onderzoek en in mindere mate in het onderwijs (docent en studentuitwisselingen); met het Aurora-netwerk is nog weinig contact geweest. Bij bestaande Noord / Zuid - samenwerking ligt de focus op Zuid-Afrika, Indonesië, China en trans-Atlantische netwerken (Verenigde Staten, Caribisch gebied, Latijns-Amerika). FGW wil uitwisseling bevorderen; het is echter de vraag of met de huidige omvang veel meer mogelijk is dan we al doen. Voor ons internationaliseringsbeleid kijken we ook naar het NT2 onderwijs in relatie tot beleid ten aanzien van meertaligheid, dat bijdraagt aan het internationale karakter van ons werk.

Valorisatie: Versterken van de valorisatiekant van ons werk: vooralsnog betreft dit vooral het meebouwen aan een steviger structuur voor alle mogelijke vormen van 3^e GS onderwijs (executive onderwijs, advisering, post graduate onderwijs, maar ook NT2 en HOVO), waaraan momenteel wordt gewerkt onder de noemer van levenslang ontwikkelen LLO. Valorisatiestructuren worden ontwikkeld in samenhang met de LLO-agenda. Ook hier is samenwerking met andere faculteiten direct van belang voor FGW.

FGW wil bijdragen aan vergroting van de aandacht voor een meer ‘musische’ uitstraling van de campus, zoals wordt uitgewerkt in de themagroep sociale campus en ook uitgedragen door verschillende diensten, media en debat fora, (studie-)verenigingen, en studentinitiatieven. Ook onderzoekt FGW of samen met culturele en media partners een experiment kan worden aangeaan in de voorgenomen Impact Hub.

Personeelsbeleid: in aanvulling op, of meer expliciet dan in het FGW Jaarplan 2021 dat ingaat op werkdruk, promovendibeleid, sociale veiligheid en meer, neemt FGW zich met dit meerjarenplan 2021-2025 voor om in het beleid onze inhoudelijke ambities ook serieus te nemen in de omgang met en kansen voor het personeel, OBP en WP. Dat betreft vacaturebeleid, loopbaanbeleid en een scholingsbeleid (LLO) voor WP en OBP dat oog heeft voor een scala aan aandachtspunten ten aanzien van leeftijd en loopbaanposities, gender en andere diversiteitsaspecten. Stafleden worden aangemoedigd om een persoonlijk ontwikkelplan op te stellen dat niet noodzakelijk aan een loopbaantraject gekoppeld hoeft te zijn.

De faculteit pakt actief de beleidsdoelstellingen op uit het Amsterdams Akkoord Hoger Onderwijs (oktober 2020 mede ondertekend door de VU) dat is gericht op bevordering van inclusief en divers onderwijs. Met het oog op het roulerend leiderschap wordt tijdig gewerkt aan opvolging voor bestuurlijke functies. Direct betrokkenen worden betrokken bij beslissingen over (de wijze van) opvolging van hoogleraren en andere leidinggevenden die de komende jaren met pensioen zullen gaan.

Tenslotte: financiële duurzaamheid – FGW werkt met verwachtingen ten aanzien van de financiële ontwikkeling, die tussen 2021-2025 alleen groei toestaat binnen het gegeven financiële kader. Vanwege de huidige covid-19 pandemie is de situatie op dit moment onzeker. We hebben echter vertrouwen in de huidige financiële basis en reservepositie van de faculteit, de staat van ons onderwijs waarvan het grootste deel kort geleden opnieuw is geaccrediteerd, de energie van de staf met betrekking tot de consolidatie van vernieuwing en het ontwikkelen van nieuwe initiatieven voor studentenaantallen die langzaam weer toenemen, en de goede verhouding tussen onderwijs- en onderzoeksfinanciering die de staf steeds weet te realiseren.

Opmerking:

Waar nodig zullen nog verwijzingen worden gemaakt naar officiële stukken (instellingsplan/strategie VU 2020-2025, Jaarplan FGW 2021 (dit meerjarenplan maakt daar onderdeel van uit) strategische verkenning FGW (2018), Onderwijsagenda VU 2018-2023; Herzien Kwaliteitsplan VU 2019-2024).